Силабус курсу:

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЮРИДИЧНИХ СИСТЕМ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	Магістр
Спеціальність:	081 «Право»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

к.і.н., доц. Мезеря О.А.

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри правознавства

посада

mezeria@snu.edu.ua			314, за розкладом
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

** – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на* ***«Викладач лабораторних та практичних занять:»****, якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.*

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:	Метою є формування загальних уявлень про порівняльне правознавство, розуміння важливості вивчення цього курсу; ознайомлення з основними правовими системами світу, особливостями їх джерел та інститутів, їх функціонування тощо. Мета лекційних занять за курсом - розуміння норми і інститутів порівняльного права, оволодіння методами наукових досліджень, використання досвіду та напрацювань порівняльного правознавства відносно різних галузей права та галузям законодавства. Метою семінарських занять за курсом є поглиблене вивчення основних тем дисципліни та вироблення вміння студентами самостійно працювати з першоджерелами, нормативним матеріалом, з спеціальною юридичною літературою, пізнання та вироблення вміння практичного використання методів наукових досліджень у галузі порівняльного правознавства. Метою самостійної роботи за курсом є вироблення вміння самостійно працювати із нормативно-правовими актами, уміння планувати, організовувати і контролювати свою діяльність тощо.
Результати навчання:	здатність продемонструвати базові та спеціальні правові знання та розуміння; здатність використовувати поняття «компаративістика», «диференціація права», «міжнаціональна диференціація права», «спеціалізована юстиція», «колізійне право», «правова система», «правові сім'ї», «порівняльно-правовий метод», «порівняльно-правовий аналіз», «діахронне порівняння», «сінхронне порівняння» тощо; здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, до творчого мислення і генерування нових ідей, до аналізу і синтезу; здатність до збирання правові джерела, проводити аналіз нормативно-правових актів України; формувати комунікаційну стратегію; використовувати державну мову на професійному рівні; застосувати різноманітні підходи для вирішення професійних завдань; навчатись з високим рівнем автономності та академічної доброчесності; планувати професійну діяльність на підставі нормативно- правових актів України та етичних стандартів правничої професії; здійснювати розповсюдження та пропаганду правових знань; вміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати; вміння працювати самостійно, працювати у команді колег за фахом; уміння планувати, організовувати і контролювати свою діяльність тощо
Передумови до початку вивчення:	Базові знання з теорії держави та права, трудового права, цивільного права, кримінального права, адміністративного права тощо .

Мета курсу (набуті компетентності)

За результатами опанування навчального курсу здобувачі вищої освіти набувають професійних компетентностей:

–Здатність продемонструвати базові та спеціальні правові знання та розуміння.

–Здатність використовувати поняття «компаративістика», «диференціація права», «міжнаціональна диференціація права», «спеціалізована юстиція», «колізійне право», «правова система», «правові сім'ї», «порівняльно-правовий метод», «порівняльно-правовий аналіз», «діахронне порівняння», «сінхронне порівняння» тощо.

–Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, до творчого мислення і генерування нових ідей, до аналізу і синтезу.

–Здатність до збирання правових джерел, аналізу нормативно-правових актів України

–Здатність формувати комунікаційну стратегію.

–Здатність використовувати державну мову на професійному рівні.

–Здатність навчатись з високим рівнем автономності та академічної доброчесності.

–Вміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.

–Вміння працювати самостійно, працювати у команді колег за фахом; уміння планувати, організовувати і контролювати свою діяльність тощо.

–Здатність планувати професійну діяльність на підставі нормативно- правових актів та етичних стандартів правничої професії.

–Володіти та використовувати знання міжнародних стандартів прав людини, права Європейського Союзу та прецедентної практики Європейського суду з прав людини з метою забезпечення принципів людської гідності, справедливості, неупередженості.

–Здійснювати правову допомогу у захисті прав і законних інтересів громадян з використанням міжнародних стандартів прав людини, права Європейського Союзу та прецедентної практики Європейського суду з прав людини.

–Ґрунтовне розуміння предметної області та правничої професії.

–Використовувати сучасні інтернет-технології, правові бази даних в професійної правничій діяльності.

–Аналітично оцінювати та будувати правову проблему, здійснювати аналіз правових наслідків законодавчих змін та виробляти пропозиції щодо їх врахування при проведенні діяльності.

–Аналізувати, тлумачити та ефективно застосовувати чинне законодавство в аспекті євроінтеграційних процесів.

–Формулювати та надавати обґрунтування юридичних висновків, пропозицій, рекомендацій, які спрямовані на гарантування, утвердження і захист прав людини

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Порівняльне правознавство: загальна характеристика	1/0/1	Поняття порівняльного правознавства. Співвідношення понять «порівняльне правознавство», «порівняльне право», «компаративістика». Історія розвитку порівняльного правознавства. Предмет та об'єкт, функції, метод та структура порівняльного правознавства. Місце порівняльного правознавства у системі наук	Індивідуальні завдання Реферування літератури
2.	Правові системи та правові сім'ї	1/0/1	Поняття, риси та структура правової системи. Загальна характеристика правової мапи світу. Поняття «правова сім'я». Класифікація та типологія правових систем. Мішані правові системи	Індивідуальні завдання
3.	Європейське право	2/0/2	Поняття європейського права. Історія розвитку ЄС та європейського права. Інституції та установи ЄС. Система європейського права. Принципи та джерела європейського права. Право Єс на національна правова система	Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою)
4.	Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї	2/0/2	Особливості романо-германської правової сім'ї. Основні етапи розвитку романо-германської правової сім'ї. Рецепція римського права. Канонічне право у Західній Європі. Період законодавчого права. Правові системи романо-германської правової сім'ї. Концепція правової норми. Публічне і приватне право. Джерела права романо-германської правової сім'ї. особливості системи права. Звичай, закон, прецедент. Конституційне правосуддя	Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою)
5.	Англо-американська правова сім'я	2/0/2	Особливості англо-американської правової сім'ї. Основні етапи розвитку англійської правової системи. Виникнення та реформування загального права. Загальне право: поняття та	Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			особливості. Право справедливості та його співвідношення із загальним правом. Поняття та види джерел англо-американського права. Прецедент як джерело права в сім'ї англо-американського права. Закон як джерело права в сім'ї англо-американського права. Делеговане законодавство в сім'ї англо-американського права. Звичай в англо-американському праві. Інші джерела англо-американського права	робота над аналітичною запискою)
6.	Особливості правових систем США та країн Співдружності Націй	2/0/2	Історична спадковість та особливості становлення американського права. Роль та значення Конституції у правові системі США. Сучасна система джерел американського права. Федеральне законодавство та законодавство штатів. Юридична освіта в США. Правові система країн, близьких до англійського права. Формування правової системи Канади. Сучасна система права та система судочинства у Канаді. Сучасна австралійська система права та судочинства.	Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою)
7.	Релігійні правові системи	2/0/2	Поняття мусульманського права. Історія виникнення та розвитку мусульманського права. Особливості мусульманського права. Джерела мусульманського права: Коран, Сунна, Іджма, Кійяс, закон, правові доктрини, звичай. Кодифікація та структура мусульманського права у сучасний період. Індуське право. Релігій-філософські основи індуїзму. Особливості формування індуського права. Основні джерела індуського права: Вєди, Смрити, Дхармасутри, Дхармашастри. Сучасне індуське право. Іудейське право: особливості, основні етапи становлення. Доктринальні та джерелові імперативи. Своєрідність принципів права. Джерела: Біблія, Талмуд,	Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			тлумачення Особливості правозастосування. Взаємодія традиційно-релігійного та світського права Ізраїлю	
8.	Традиційні правові системи	2/0/2	Далекосхідне право: поняття, виникнення та відмітні риси. Ідеї Конфуція - історико-філософська основа китайської традиції праворозуміння. Розвиток та сучасне значення правового конфуціанства. Особливості формування японської правової системи. Національне правомислення та особливості правової культури японців. Вплив романо-германської правової сім'ї та система загального права на японську правову систему. Японське право на сучасному етапі. Звичайне право країн Африки та Океанії. Формування африканського звичайного права. Доколоніальний період. Колоніальний період. Новий етап розвитку африканського права після одержання незалежності. Особливості та основні інститути африканського звичайного права. Сучасний розвиток африканських національних правових систем	Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою)

Рекомендована література

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії ВРУ 28 червня 1996 року// Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1996. - № 30. - Ст.141.
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16 грудня 1966 р. Ратифікований Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII від 19 жовтня 1973 р. // http: //zakon. rada. gov. ua.
3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. Прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16 грудня 1966 р. Ратифікований Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII від 19 жовтня 1973 р. // http://zakon1.rada.gov.ua.
4. Бехруз Х. До питання плюралізму теоретичних концепцій класифікацій пострадянських правових систем [Текст] / Х. Бехруз // Держава і право: зб. наук. пр. – Вип. 20. – К.: ІДП НАН України, 2003. – С. 18–29.
5. Бехруз Х. Порівняльне правознавство: сучасні грані досліджень / Х. Бехруз // Порівняльне правознавство. – 2013. – № 1-2. – С. 278–285. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lexlibrary.org/library/54/8244. – назва з екрана.

6. Ведєрніков Ю. А. Теорія держави і права: Навч. посіб. [Текст] / Ю.А. Ведєрніков, В. С. Грегул. – 4те вид., доп. і переробл. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 224 с.

7. Ведєрніков Ю.А., Папірна А.В. Теорія держави і права: навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 333 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072014908/pravo/teoriya_derzhavi_i_prava. – назва з екрана.

8. Вовк Д.О. Правова традиція: розуміння у контексті співвідношення з правовою системою і правовою культурою [Текст] / Д. Вовк // Вісник академії правових наук України. – 2012. – № 2. – С. 42–52.

9. Вовк Д. О. Право і релігія: загальнотеоретичні проблеми співвідношення: монографія [Текст] / Д. О. Вовк. – Харків: Право, 2009. – 224 с.

10. Гіда Є. О. Теорія держави та права : підруч. – К. : О. С. Ліпкан, 2011. - 575 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072045035/pravo/teoriya_derzhavi_ta_prava.- назва з екрана.

11. Гойман В. И. Право в системе нормативного регулирования [Текст] / Общая теория права и государства. Учебник. Под ред. В. В. Лазарева. – М., 1999. – 477 с.

12. Гредескул Н.А. Общая теория права. Лекции // Типо-Литография И. Трофимова. – М., 1909. – 97 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.twirpx.com/file/1375801/. – назва з екрана.

13. Грушевицкая Т. Г. Основы межкультурной коммуникации: учебник для вузов / под ред. А.П. Садохина. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 352 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://www.countries.ru/library/intercult/mkk.html. – назва з екрана.

14. Гусарєв С. Д., Колодій А. М., Кравченко Л. В., Олійник А. Ю., Павлик І.І., Слюсаренко О.Л., Шмоткін О.В. Основи держави і права [Текст] (навчальний посібник). – К. : Юрінформ, 1995. – 168 с.

15. Давид Р. Основні правові системи сучасності: моногр. / Р. Давид, К. Жоффре-Спинози. – М.: Міжнар. відносини, 1998. – 399 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pravo-ukraine.org.ua/resyrsi/biblioteka/sravnitelnoe-pravovedenie/6845-osnovni-pravovi-sistemi-suchasnosti-pidruchnik. – назва з екрана.

16. Давид Р. Основные правовые системы современности [Текст] / Р. Давид, К. Жоффре-Спинози. – М. : Междунар. отношения, 2010. – 456 с.

17. Дячишин Я. Основні риси сучасної правової системи України: теоретичні аспекти. [Текст] / Я. Дячишин // Інформація і право. – 2013. – № 1. – С. 163–169.

18. Дячишин Я. Формування та розвиток правової системи суспільства. [Текст] / Я. Дячишин // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. – 2011. – Вип. 6. – С. 212–215.

19. Зайчук О. В. Теорія держави і права: Академічний курс: підруч. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 688 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://www.ebk.net.ua/Book/law/zaychuk_tdp/part3/2701.htm. – назва з екрана.

20. Карбонье Ж. Юридическая социология [Текст]. М.: Прогресс, 1980. - 352 с .

21. Колодій А. М., Копєйчиков В. В., Лисенков С. Л. та ін. Загальна теорія держави і права [Текст] / За редакцією академіка АПрН, доктора юридичних наук, професора В. В. Копєйчикова. – К. : Юрінком, 1997. – 320 с.

22. Корельский В.М. Теорія держави і права: підруч. для юрид. вузів і факультетів. – М.: Видавнича група ИНФРА – М-НОРМА, 1997. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pravolib.pp.ua/ist-16--idz-ax310--nf-153.html. – назва з екрана.

23. Корунчак Л. А. Застосування деяких понять синергетики у вивченні системи та джерел права [Текст] / Л. А. Корунчак // Часопис Київського університету права. – 2011. – № 4. – С. 94–97.

24. Кравчук М.В. Проблеми теорії держави і права: (навчальний посібник) [Текст] / М. В. Кравчук. – К. : Професіонал, 2004. – 400 с.

25. Крестовська Н.М., Матвеева Л.Г. Теорія держави і права: Елементарний курс. Видання друге. – Х. : ТОВ «Одіссей», 2008. – 432 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://studies.in.ua/krestovska-nm-teorja-derzhavi-prava.html.– назва з екрана.

26. Лазарев В. В. Общая теория права и государства: Учебник [Текст] / Под ред. В. В. Лазарева. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Юристъ, 2001. – 520 с.

27. Лук'янов Д.В. Правова система як предмет порівняльно-правових досліджень: характеристика за теорією систем [Текст] / Д. Лук'янов // Вісник Національної академії правових наук України. – 2015. – № 2. – С. 27–35.

28. Лук'янов Д.В. Теорія держави і права : посіб. для підгот. до держ. Іспитів / за заг. ред. О. В. Петришина. – 4-те вид., допов. і змін. – Х. :Право, 2015. – 204 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/640/1-15.pdf. – назва з екрана.

29. Луць Л А Загальна теорія держави і права: [Текст] Навчально-методичний посібник – К. : Атіка, 2007. – 412 с.

30. Маїк І. С. Порядок і хаос – фактори впливу на самоорганізований розвиток правової системи суспільства [Текст] / І. С. Маїк // Право і суспільство. – 2013. – № 6. – С. 53–56.

31. Маїк І. С. Аналіз розвитку національної правової системи України крізь призму синергетичного підходу у порівняльному правознавстві [Текст] / І. С. Маїк // Форум права. – 2012. – № 4. – С. 610–616.

32. Максимова И.М. Теория государства и права. Краткий курс лекций – Тамбов. : 2011. – 75 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: rucont.ru/file.ashx?oid=341061.– назва з екрана.

33. Марченко М.Н. Общая теория права и государства. Академический курс в 2-х т. [Текст] / Под ред. М. Л. Марченко. – Т. 2. – М. : 1998. – 559 с.

34. Марченко М. Н. Порівняльне правознавство: підручник [Текст]. – [2-е вид., перероб. и доп.] . – М. : Проспект, 2011. – 784 с.

35. Марченко М.Н. Курс сравнительного правоведения [Текст] / М.Н. Марченко. – М. : ООО «Городец-издат», 2002. – 1068 с

36. Марченко М.Н. Проблеми теорії держави та права [Текст]: підручник / під ред. М. Н. Марченко. – [2-е вид., перероб. и доп.]. – М.: Норма : ІНФРА – М.: 2012.– 784 с.

37. Матузов Н.И. Теория государства и права. Учебник. – М.: Юристъ, 2004. – 245 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pravo-olymp.ru/wp content/uploads/2013/04/TGP_Matuzov_Malko.pdf. – назва з екрана.

38. Мірошниченко М. Методологічні передумови класифікації правової системи України [Текст] / М. Мірошниченко // Право України: Респ. юрид. журнал. – 2003. – № 11. – С. 33–36.

39. Мурашин О. Правова система України в генезисній структурі правових систем: поняття і основні ознаки [Текст] / О. Мурашин, М. Мірошниченко // Юридичний вісник. – 2013. – № 1. – С. 6–11.

40. Назаренко Г. В. Общая теория права и государства: Учебн. [Текст] / Г. В. Назаренко. – М. : Ось–89, 2003. – 176 с.

41. Нерсесянц В. С. История идей правовой государственности [Текст] / В. С. Нерсесянц. – РАН, Ин-т государства и права, Акад. правовой ун-т. – М., 1993. – 151 с.

42. Нерсесянц В.С. История политических и правовых учений: Учебник для вузов [Текст] / Под общ. ред. акад. РАН, д. ю. н., проф. В. С. Нерсесянца. — 4-е изд., перераб. и доп. – М., 1993. – 688с

43. Нерсесянц В.С. Философия права: Учеб. [Текст] / Нерсесянц В.С. – М.: ИНФРА-М., 1997. – 652 с.

44. Оборотов Ю.М. Традиції та інновації у правовому розвитку [Текст] / Ю.М. Оборотов // Психологія і суспільство: Укр. наук-екон. та соц.-псих. часопис. – 2004. – № 1. – С. 15–42;

45. Оборотов Ю.М. Євразійська правова сім'я: перетворення нашого права [Текст] / Ю.М. Оборотов // Конституційне будівництво в Україні: теорія і практика : матеріали Міжн. наук.-практ. конф., присв. 4-й річниці Конституції України, 1–3 черв. 2000 р. ; Закарпаття, Україна. – Ужгород, 2000. – С. 195–198.

46. Огаренко Т. О. Стабільність правової системи та соціально-правових відносин: умови та принципи [Текст] / Т. О. Огаренко // Європейські перспективи. – 2013. – № 5. – С. 5– 10.

47. Олексієв С. С. Право на порозі нового тисячоліття: деякі тенденції світового правового розвитку – надія і драма нової епохи: моногр./ С. С. Алексієв. – М. : Статут, 2000. – 256 с.

48. Оніщенко Н. М. Правові системи сучасності. Глобалізація. Демократизм. Розвиток [Текст] / В. С. Журавський, О. В. Зайчук, О. Л. Копиленко, Н. М. Оніщенко. – К., 2003. – 235 с.

49. Осакве К. Сравнительное правоведение: Общая и Особенная части [Текст] / Учеб.-практ. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. –М. : Дело, 2002. – 464 с.

50. Петелина И.В. Теоретические проблемы правовой системы: автореф. дис. к-та юрид. наук: [Текст] / Саратов, 1996. – 340 с.

51. Погорілко В.Ф., Малишко А. Правова система, система законодавства суверенної України [Текст] // Право України. — 1993. – № 9. – С. 315.

52. Попадинець Г. Правова культура як важливий елемент правової системи України [Текст] / Г. Попадинець // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. – 2014. – № 782. – С. 123–128.

53. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: Навч. посіб. Вид. 5е, зі змінами. [Текст] / Рабінович П. М. – К.: Атіка, 2001. – 176 с.

54. Саїдов А. Х. Сравнительное правоведение (основные правовые системы современности): учебник [Текст] / А. Х. Саидов; под ред. В. А. Туманова. – М. : Юристъ, 2004. – 448 с.

55. Скакун О. Ф. Общее сравнительное правоведение: Основные типы (семьи) правовых систем мира: учебник [Текст] . – К.: Вид. дім «Ін Юре», 2008. – 464 с.

56. Скакун О. Ф. Правова система України: перспективи розвитку [Текст] / О. Ф. Скакун // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2000. – № Спец. вип. – С. 70–75.

57. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник для юридичних вузів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://westudents.com.ua/glavy/70099-1-ponyattya-oznaki-pravovo-sistemi.html.- назва з екрана.

58. Стефанчишена Т. М. Релігійний фактор у формуванні правових систем [Текст] / Т. М. Стефанчишена // Актуальні проблеми держави і права. – 2009. – Вип. 45. – С. 116–119.

59. Сухонос В. В. Теорія держави і права: навч. посіб. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. – 689 с. [Електронний ресурс].Режим доступу:http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_DPD/TDP_posibnik.pdf. – назва з екрана.

60. Тацій В. Я. Методологічні проблеми науки на сучасному етапі державотворення [Текст] // Правова держава. – К., 2005. – Вип. 16.

61. Тополь Ю. О. Правовий нігілізм: стан, детермінанти та можливі шляхи подолання [Текст] / Ю. О. Тополь // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2004. – № 4. – С. 25–33.

62. Тополь Ю. О. Правові системи сучасності: поняття та проблеми класифікації [Текст] / Ю. О. Тополь // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2002. – № 4. – С. 27–34.

63. Хаустова М. Г. Ідеологічна складова правової системи в умовах її модернізації [Текст] / М. Г. Хаустова // Право і суспільство. – 2015. – № 2. – С. 58–63.

64. Хаустова М. Г. Правова система України серед правових систем сучасності [Текст] / М. Г. Хаустова // Проблеми законності. – 2013. –Вип. 123. – С. 23–33.

65. Хаустова М. Г. Соотношение правовой системы с другими юридическими понятиями [Текст] / М. Г. Хаустова // Проблемы законности. – 2013. – Вып. 122. – С. 3–17.

66. Хаустова М. Г. Тенденція універсалізації та уніфікації права як один із напрямів впливу глобалізації на національну правову систему / М. Г. Хаустова. // Теорія і практика правознавства. – 2013. – Вип. 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2013_2_76.- назва з екрана.

67. Хаустова М. Правова система серед інших узагальнюючих категорій правової науки. [Текст] / М. Хаустова // Вісник Академії правових наук України. – 2010. – № 4. – С. 48–57.

68. Хаустова М. Проблеми і перспективи розвитку правової системи України в умовах глобалізації [Текст] / М. Хаустова // Вісник Національної академії правових наук України. – 2014. – № 1. – С. 54–64.

69. Хаустова М. Суб’єкт права як елемент правової системи суспільства [Текст] / М. Хаустова // Вісник Академії правових наук України. – 2009. – № 3. – С. 29–38.

70. Хашматулла Бехруз. Правова система – центральна категорія порівняльного правознавства [Текст] / Бехруз Хашматулла //Актуальні проблеми держави і права. – 2003. – Вип. 21. – С. 27–32.

71. Хропанюк В. Н. Теория государства и права. Учебное пособие для высших учебных заведений [Текст] / Под ред. проф. В. Г. Стрекозова. – М. : Юридична літ., 2000. – 381 с.

72. Цвайгерт, К. Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права: в 2-х т.: пер. с нем. Т.1: Основы / К. Цвайгерт, Х. Кётц. - М.: Междунар. отношения, 2000. – 480 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: publik-hse.narod.ru/Zweigert.doc. – назва з екрана.

73. Цвіка М.В. Загальна теорія держави і права / За редакцією проф. М. В. Цвіка, доц. В. Д. Ткаченка, проф. О. В. Петришина. – Харків. : «Право», 2002. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://radnuk.info/ros-pidrychnuk/38-tsvik/68-s-3--.html – Назва з екрана.

74. Шемшученко Ю.С. Правові системи сучасності: навч. посіб. [Текст] / відп. ред. Ю. С. Шемшученко. – К.: Юрид. думка, 2012. – 492 с.

75. Шестопалова Л. М. Теорія держави і права: Навч.посіб. [Текст] / упоряд. Л. М. Шестопалова . – К. : Прецедент , 2006. – 210 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Тести	30
Індивідуальні завдання	30
Робота у команді	40
Разом	**100**

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:	Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності та вимог, вкладених у Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату СНУ ім.В.Даля. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Студент може пройти певні онлайн-курси, пов'язані з курсом, на онлайн-платформах (Prometheus, Coursera тощо). За наявність сертифікату щодо повного проходження відповідного курсу можуть бути нараховані додаткові бали. .
Завдання і заняття:	Всі завдання, передбачені програмою курсу, мають бути виконані своєчасно та у повному обсязі. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. У разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) строки можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана факультету.
Поведінка в аудиторії:	Заняття відбуваються відповідно до чинного розкладу (онлайн чи оффлан) із дотриманням норм, передбачених постановою КМУ від 22 липня 2020 р. № 641 Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Під час занять студенти дотримуються правил етичної поведінки та норм локальних актів СНУ ім. В.Даля. Під час контролю знань студенти забороняється використанням мобільних пристроїв.